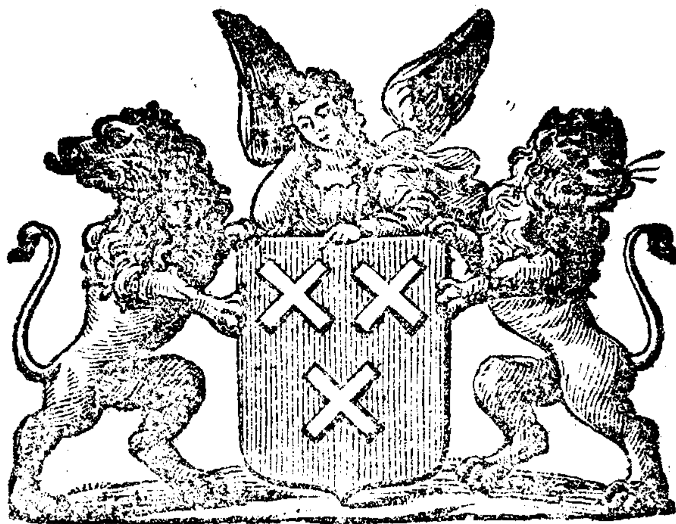
No. 78 1833

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk

Nieuws- Blad.

Zondag en Maandag den 31 *Maart en* 1 *April.*

LATERE BERIGTEN DER COURANT,

van Zaturdag 30 *Maart*,

behelzende de jongste *Belgische* en *Fransche* Nieuwstijdingen en *Beursprijzen.*

BELGIE.

BRUSSEL, den 29sten Maart.

In de zitting der afgevaardigden van gisteren, welke wederom grootendeels met het houden van redeneringen over de buitenlandsche staatkunde is besteed geworden, heeft onder anderen de minister van oorlog zich verdedigd tegen de grieven, in de vorige zitting door den heer *de Brouckere* tegen zijn departement ingebragt, en de heer *Goblet* wederom het woord opgevat, ter afwering voornamelijk van de beschuldiging, dat het bestuur alle veerkracht en vastheid miste. Hij begon, ter bespotting als 't ware der menigvuldige en hevige aanvallen in deze en de vorige zittingen gedaan, met te beweren, dat de tegenwoordige discussie bij den vreemde een gunstigen indruk zou maken, als het blijk gevende, dat er tusschen de kamers en het ministerie geen verschil van gevoelen bestond, zoodra de hoofdbelangen van Belgie er mede gemoeid waren. Wat de veerkracht van het bewind betrof, het had die betoond en zou haar steeds betoonen, wanneer het pas gaf. Men kon evenwel niet altoos dreigen; zulks moest regtmatig en ter bekwamer gelegenheid geschieden, en hij geloofde niet dat het Belgie in de tegenwoordige omstandigheden voegde Frankrijk en Engeland te verbitteren; deze beide mogendheden waren toch in hunne verbindtenissen jegens ons te welgezind en te getrouw, dan dat men hunne goede diensten miskennen mogt. Ten aanzien der geuite vrees voor eene derde fransche tusschenkomst stelde de minister de leden gerust; hem was niets bekend dat die vrees kon billijken. Op de financiële bezwaren en die betreffende het grondgebied, door den heer *de Brouckere* ingebragt, antwoordde hij, dat deze eene wijziging in het tractaat van 15 November zouden vorderen; men vergat dat dit tractaat onherroepelijk was, en geene wijzigingen dan bij vrijwillige schikking daarin konden worden gemaakt. De heer *Lebeau*, die na zijn ambtgenoot van de buitenlandsche zaken het woord voerde, drong deszelfs redenen nader aan; ook hij oordeelde het thans ongeraden om Frankrijk en Engeland te sommeren; men zou zich de gevolgen moeten getroosten, en hij meende dat, wierd eenmaal eene derde tusschenkomst noodig geoordeeld, men daartegen maar weinig zou kunnen inbrengen. Onder de redevoeringen die voorts het meest indruk schenen te maken, was die van den heer *Jullien*, deze drong met ernst aan op het bewaren der goede verstandhouding met Frankrijk en Engeland, en om zich te houden aan het tractaat van 15 November, zonder hetwelk, zeide hij, wij nog de opstandelingen van September zijn.

Volgens den *Courrier* zou het, naar de strekking die de discussie neemt, zeer ligt mogelijk zijn, dat men het ministerie, overeenkomstig het voorgestelde van de heeren *Robaulx* en *Pirson*, in plaats van een budget voor een jaar, slechts een zes of driemaandelijks crediet toestond. De ministers hadden zich in hunne redevoeringen zorgvuldig gewacht die snaar aan te roeren

— De senaat heeft gisteren nog eenige artikels van het ontwerp op de branderijen aangenomen; dezelve is thans tot het 49ste artikel der wet gevorderd.

— Het stedelijk bestuur van Gent heeft omtrent de vordering tot schadevergoeding van de heeren *Voortman*, *Zantvoorde* en *Steven*, denzelfden weg als met die van den herbergier *Prevost* ingeslagen, en den belgischen staat benevens de leden der veiligheids-commissie tot waarborg gedagvaard.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 27sten Maart.

De kamer van afgevaardigden heeft gisteren de discussie over het budget van openbaar onderwijs geëindigd, en voorts een rapport aangehoord, waarbij door de commissie van onderzoek werd aangeraden om de wet, die de uitgewekene vreemdelingen aan een zeker toezigt onderwerpt, en des noods aan het bestuur de magt geeft om hun het verblijf op fransch grondgebied te ontzeggen, voor een jaar te verlengen. Op het eind der zitting is eene hevige discussie ontstaan over de vraag, welke der beide ontwerpen, dat van het budget van oorlog, of dat van het lager onderwijs, het eerst in overweging zoude genomen worden. De oppositie, met name de heeren *Salverte* en *Laurence*, drongen op het laatste aan, wijl hetzelve een der gewigtigste onderwerpen van wetgeving betrof. De leden van het centrum wilden vooraf het budget hebben afgehandeld, en een hunner ging zelfs verder, door te betoogen, dat men het ontwerp van wet over het lager onderwijs tot de volgende zitting, die zoodra mogelijk zoude geopend worden, moest verschuiven. Het ware punt van geschil was dan ook inderdaad, of men het gouvernement in de gelegenheid zoude stellen, om die tweede zitting onmiddelijk na deze, en wel uiterlijk in het begin der maand Mei te openen. De oppositie zocht dit voor te komen, door de geheele afdoening der financiële wetten zoo veel mogelijk tegen te houden. Eenen geruimen tijd was de vergadering zoo onstuimig, dat alle pogingen van den president, om de orde te herstellen, vruchteloos schenen, tot dat eindelijk met 117 tegen 116, en dus met de meerderheid van slechts ééne stem, de voorkeur aan de discussie over het budget is gegeven, en de bedoelde vraag dus naar den zin van het ministerie is beslist.

— De geruchten, die reeds sints eenige dagen in omloop waren, dat de benoeming van den heer *Sebastiani* eene geheele wijziging van het ministerie zoude vooraf gaan, vinden meer en meer geloof. De discussien over het budget van oorlog zouden waarschijnlijk den maarschalk *Soult* noodzaken, om zich uit het bestuur te verwijderen, en zoude hij alsdan door den nieuw benoemden minister vervangen worden; terwijl het departement van binnenlandsche zaken aan den heer *de Montalivet* wordt toegedacht. Het een en ander is echter hoogst onzeker.

— Het gouvernement heeft sints gisteren twee koeriers met buitengewone depeches van Londen ontvangen, welke, naar men zegt, een ernstig misverstand zouden betreffen, dat tusschen den heer *de Talleyrand* en het engelsch bestuur was ontstaan. Voorts liep ter beurze het gerucht, dat de laatste mededeelingen van den minister van buitenlandsche zaken aan den Russischen gezant, eene merkelijke verkoeling hadden te weeg gebragt, en voorts de gezanten van Engeland en Frankrijk te Brussel met het belgisch gouvernement oneens waren geworden, zoowel over de voldoening der kosten van de beide expeditien, als over de inlichtingen, die door den heer *Goblet* in de kamer van afgevaardigden waren gegeven.

— Ten gevolge der dringende voorspraak van een der vreemde gezanten, heeft de raad van ministers gisteren nog eenmaal het lot der hertogin *van Berry* in overweging genomen, doch volgens de *Gazette de France* nagenoeg eenstemmig beslist, dat men haar niet in vrijheid zoude stellen.

— De fondsen waren heden (27 *Maart*) genoteerd: de 5 pCt. kont. 100,75; op tijd 100,95; de 3 pCt. kont. 77,30; op tijd 77,60; Nap. renten kont. 90,50; op tijd 90,60; Sp. perpet. kont. en op tijd 70%; Sp. 3 pCt. 44⅜; Cortes 16.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 30sten Maart.

De *Staats-courant* houdt heden de benoemingen en aanstellingen tot officieren van den landstorm te Amsterdam, zijnde dezelve aldaar 18 bataillons sterk.

— Naar men verneemt zal H. K. K. H. de Prinses *van Oranje* zich met het voorjaar naar het zomerverblijf te Soestdijk begeven en er een geruimen tijd doorbrengen.

— De groote voorjaars-inspectien zullen, zoo als zulks vroeger bepaald is, in de eerste helft der volgende maand gehouden worden. De opperbevelhebber der eerste divisie van het leger te velde, de luitenant-generaal baron *van Geen*, zal daarmede reeds in de volgende week, en wel het eerst met de afdeeling grenadiers, die in onze nabuurschap ligt gekantonneerd, een aanvang maken.

— Omtrent de op den 18den dezer ten huize van den heer *Luzac* te Prinsenhage ontstanen brand, waarvan wij in ons nommer van 20 dezer gesproken hebben, is ons sedert nader berigt, met verzoek zulks te vermelden, dat de bedoelde brand alleen geweest is in een schoorsteen, waarin gestookt werd, en dezelve door het ingieten van water spoedig is gebluscht geworden.

— In onze meeste bladen is melding gemaakt van het aanhouden door troepen van het *eerste* bataillon jagers van eene kar, met welke eene aanzienlijke som van bijna 80,000 guldens ter sluik werd ingevoerd. Wij zijn nader onderrigt dat deze aanhaling nabij Zundert is geschied en wel door manschappen, tot de derde kompagnie van het *tweede* bataillon jagers behoorende; de aangehoudene som beloopt ƒ 82,600. Van een en ander is alhier proces-verbaal opgemaakt.

— De parijsche boekhandel wordt op dit oogenblik met eene geduchte crisis bedreigd, welke men almede als een uitvloeisel der Julij-revolutie kan beschouwen. In 1830 had het bestuur eene som van 30 millioenen franken tot ondersteuning van den handel en ter opbeuring van het crediet beschikbaar gesteld, en de boekhan-

del kreeg daarvan voor zijn aandeel nagenoeg 1,300,000 franken, tot welker waarborg aan den minister van finantien voor eene geldswaarde van naar men berekende ruim drie millioenen boekdeelen werden gegeven. Thans is de termijn van aflossing verschenen, en geen der boekverkoopers, op een of twee na, bevindt zich daartoe in staat, het meerendeel sedert de revolutie zich naauwelijks hebbende kunnen staande houden. Om de voorgeschoten gelden terug te bekomen zou dienvolgens het bestuur zich genoodzaakt zien tot den openbaren verkoop der verwaarborgde boeken, en dit zou den handel een doodelijke slag zijn toegebragt, uithoofde de waarde der boeken schier tot niets zou dalen, zoo men eensklaps voor ruim drie millioenen van dezelve tot elken prijs in omloop bragt. De boekverkoopers hebben in dezen nood zich tot de kamer der gedeputeerden gewend, met het verzoek dat de bewuste boekwerken door het gouvernement veel liever aan de provinciale bibliotheken mogten geschonken worden.

— De onbedwingbare zucht van het fransche volk naar overheersching, naar wereldheerschappij, openbaart zich al meer en meer. Het geroep der Franschen van bijna alle de partijen, zelfs van de karlisten (de laatsten veelal uit wrevel), naar eene staatkunde, op de grondbeginselen der *wijze* en *kalme* Julij-omwenteling steunende, beduidt niets anders, dan terugroeping van de roemrijke dagen van het keizerrijk, – zucht naar overwinning, naar wapenroem! De schande van 1814 en 1815 moet uitgewischt worden; en het denkbeeld dat Rusland de eerste was, die de onverdragelijke hoogmoed en het streven der fransche natie, naar eene *éénige* wereldheerschappij, paal en perk stelde, en hare groote magt fnuikte, is den Franschen nog een doorn in het hart. Wat anders wil hun smalen op de kolossale magt van Rusland beteekenen, wat anders het geroep, zelfs door de organen van het fransch revolutionnair bewind, om een Europisch verbond tegen Rusland te sluiten? Wordt Europa dan door Rusland bedreigd; heeft Europa blijken van de overheersching-zucht der russische natie? Wie bedreigt thans geheel Europa met slavenketenen, met het juk van geweld en opperheerschappij? O mogten vorsten en volken hunne roeping gevoelen, vóór dat het te laat is, vóór dat alle ketenen gereed zijn, die men sints jaar en dag bezig is in de staatkundige hel van Europa, *de Tuilerien*, te smeden. Dat men tijdig genoeg bedenke, dat een minister der Julij-omwenteling *(Sebastiani)* lang afwezend geweest en bij den vreemden gereisd hebbende, thans teruggekomen en wederom in het kabinet geroepen is; waarschijnlijk met het oogmerk om een geheel nieuw ministerie te vormen, welligt uit de uiterste linkerzijde der wetgevende kamers. Dat men de tijd niet vergete, [illegible] heeft, tegen een *Perier*, die – zoo het scheen – toen nog den vrede in Europa wilde bewaren! Dat men schielijk in Europa tot een besluit kome; hetzij om *toe te geven* of te *bedwingen*. Tusschen deze twee uitersten is geen middenweg. Ontwaakt dan vorsten van Europa, uit den bedwelmenden slaap; opdat het fransch kanon, over den Rijn, ulieden niet vinde, als ten tijde, toen een fransch krijgsoverste uwe troonen ineen getrapt had, en er besefeloos in het stof moest gekropen worden.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 27sten Maart.

Uit Stutgard schrijft men van den 24sten dezer dat een groot deel der afgevaardigden zich den vorigen dag tot een afscheidsmaal vereenigd hadden, en vervolgens waren vertrokken. Hoezeer de ontbinding veel opzien had verwekt, was echter de rust in de hoofdstad ongestoord gebleven.

— De uitnoodiging door de meerderheid der Zwitsersche bondsvergadering aan de protesterende kantons verzonden, is door deze beantwoord met de verklaring dat hunne gevolmagtigden in Schwytz vereenigd waren, en dat men hen die uitnoodiging zoude doen geworden, om voorts naar hunne instructien te handelen. Ter nadere voldoening aan dit antwoord is voorts door die afgevaardigden aan het voorzittend kanton eene nieuwe verklaring toegezonden, waarin zij nogmaals te kennen geven, dat hunne instructien hen verbieden om in een landdag zitting te nemen, waar de gevolmagtigden van de regering van Liestall worden toegelaten. Die toelating toch, konden zij niet anders dan eene verkrachting der beginselen beschouwen waarop het bondgenootschap gevestigd is. Zij wijzen ten ernstigste de beschuldiging van zich af, dat door dit gedrag aan hunne verpligting als bondsleden wordt te kort gedaan, daar integendeel zij degenen zijn, die de vernietiging welke het bondgenootschap bedreigt, trachten af te weren. Dit antwoord is in de zitting van den landdag te Zurich van den 20sten dezer aan de leden medegedeeld, en is daarop op voorstel der afgevaardigden van Bern eene commissie benoemd, welke een voorstel zoude doen, omtrent de maatregelen die in deze omstandigheden waren te nemen. Voorts was de beraadslaging begonnen over het ontwerp eener nieuwe bondsakte, doch waren de twaalf eerste artikelen, uit hoofde van de zeer uiteen loopende gevoelens, naar de kommissie terug gezonden.

In Zug heeft de kantonsraad eenstemmig besloten om op den 27sten dezer de volgende drie voorstellen, aan den grooten bondsraad voor te leggen: 1°. dat de afgevaardigden van den landdag te Zurich zouden worden terug ontboden; 2°. dat men met de kantons in Schwijtz vertegenwoordigd, in conferentie zoude treden; en 3°. dat elk voorstel tot wijziging der bondsacte aan de gemeenten moest worden onderworpen.

— Uit Tyrol schrijft men dat het Tyrolsche jager-regiment, hetwelk tot de voorhoede der Oostenrijksche armee in Italien behoorde, in deszelfs vorige standplaats is terug gekeerd. Over het algemeen maakt het leger eene achterwaartsche beweging, en zal waarschijnlijk binnen kort ook eene merkelijke verandering ondergaan. Intusschen houdt men zich bezig met de versterking van eenige belangrijke punten, onder anderen van de stad Brixen, waar zich de groote wegen van Inspruck, Korinthien en Italien vereenigen.

— Berigten uit Turkijen den 13den dezer te Belgrado ontvangen, vermelden dat binnen kort de geheele bevolking zoude onder de wapenen geroepen worden, wijl men in Konstantinopel zich niet te zeer op de toezeggingen der groote Europesche mogendheden durfde verlaten. De togt van *Ibrahim*-bassa naar Smyrna had groote bezorgdheid verwekt, wijl de voorwendsels, waardoor hij dezelve trachtte te regtvaardigen, niet wel waren aan te nemen. De Fransche gezant zoude intusschen stellig verzekeren, dat men niets meer te vreezen had, en de Porte van hare zijde hem verantwoordelijk hebben gesteld voor de uitvoering der overkomst van 22 Februarij.

— De denkwijze van het russisch kabinet over de gebeurtenissen te Konstantinopel is op te maken uit het volgend berigt, hetwelk de dagbladen van Petersburg daarvan bekend gemaakt hebben, waaruit men tevens de behoedzaamheid ontwaart, die dat hof tegen de verdere gebeurtenissen in Turkije blijft in acht nemen. Het berigt luidt aldus:

» Tijdingen uit Konstantinopel van den 23sten Februarij, door een courrier alhier aangebragt, melden de aankomst van het eskader van den schout-bij-nacht *Lasareff* in den Bosphorus. Op den 21sten februarij wierp hij het anker voor Bujucdère. Denzelfden dag kwam *Muchir Achmed*-pacha, oorlogs-geheimraad en adjudant-generaal des Sultans, aan den heer *von Butenieff* en den generaal *Murawieff* Zijner Hoogheids erkentelijkheid betuigen voor het schitterend bewijs van 's Keizers zorgvuldigheid voor het ottomannisch rijk. Den volgenden morgen ontving onze minister ook een bezoek van den seraskier *Choswew*-pacha, vergezeld van een aanzienlijk gevolg. De grootdignitaris herhaalde de betuigingen van des Sultans gevoelens jegens den Keizer en begeerde een bezoek bij den schout-bij-nacht *Lasareff* af te leggen, die hem met de grootste eerbewijzen aan boord ontving. De seraskier gaf den vlootvoogd te kennen, dat Zijne Hoogheid voornemens was hem in een bijzonder gehoor te ontvangen, hetwelk binnen drie of vier dagen verleend zou worden. Hierop wenschte de seraskier, als voormalig groot-admiraal, de scheepmagt in oogenschouw te nemen, en betuigde daarover met veel kennis van zaken zijn genoegen; van boord gaande begroette het vlagschip hem met eerschoten. Reeds vóór de aankomst van het smaldeel had de toestand der dingen te Konstantinopel eene gelukkige verandering ondergaan. Het egyptisch leger had halt gehouden, de hoofdstad werd door geen dadelijk gevaar bedreigd en alles scheen eene spoedige schikking aan te duiden; in één woord, de crisis, welke de Porte op den 2den februarij drong tot het inroepen van Ruslands bijstand, was niet meer dezelfde en had haar verontrustend voorkomen afgelegd toen de russische schepen te Bujucdère aankwamen. Uiterlijk scheen hunne tegenwoordigheid in het kanaal van Konstantinopel voor het oogenblik niet meer van onvermijdelijke noodzakelijkheid. Daar de Sultan er evenwel nog niet van afzag, om in geval van nood, partij van de hulp te trekken, die Zijne Majesteit hem op zijn verzoek had verleend, zoo werd er tusschen het keizerlijke gezantschap en het ottomannisch ministerie, overeenkomstig het verlangen van Zijne Hoogheid, besloten, dat de scheepsmagt te Sizepolis, als de naast bij Konstantinopel gelegen haven, zou gaan ankeren. Zij zal zich met den eersten gunstigen wind derwaarts begeven. Deze maatregel is geheel ten behoeve des Sultans genomen. Ook heeft Zijne Majesteit de Keizer, getrouw aan de erkende grondstellingen opzigtens de aangelegenheden van het Oosten, en het door zijnen minister te Konstantinopel genomen besluit volkomen gebilligd. — De door de Porte aangevraagde landings-troepen hebben, begeleid door het eskader van den vice-admiraal *Kumani*, hunne rigting mede naar Sezepolis genomen, waar zij zich met de scheepsmagt van den schout-bij-nacht *Lasareff* vereenigen zullen, om van daar op te breken, wanneer de omstandigheden dit vorderen.”

Naschrift. Berigten uit Konstantinopel van den 1sten Maart, door koopvaardijschepen te Odessa aangebragt, melden, dat de schout-bij-nacht toen nog niet van Bujucdère onder zeil was gegaan en dat de hoofdstad in rust was.”

ENGELAND.

LONDEN, den 27sten Maart.

Men verneemt, dat de heer *Dedel* aan den engelschen en franschen gevolmagtigde een plan heeft ingeleverd tot het sluiten van een preliminair traktaat tusschen Engeland, Frankrijk en Holland, waarop Zijne Excellentie morgen of vrijdag een antwoord verwacht. Daarvan zou hoofdzakelijk afhangen welken loop de onderhandelingen zullen nemen, en of zij voortgang zullen hebben. Men zegt, dat deze diplomatieke nota met de grootste zorgvuldigheid is opgesteld, ten einde, zoo dit mogelijk is, alle reden van tegenstand van den kant van het engelsche en fransche gouvernement te vermijden, en dat daarin behoorlijk die beginselen worden erkend, welke in verschillende tijdvakken der negotiatie door beide zijn regeringen beleden.

Ter beurs van gisteren liepen geruchten, dat de onderhandelingen met Holland op geen gunstigen voet stonden en dat de voornaamste hinderpaal in het voortduren van het embargo gelegen was.

— Door eene stoomboot, die den 9den van Oporto vertrokken en te Falmouth binnen is, heeft men de bevestiging van de tijding ontvangen, wegens den mislukten aanval der troepen van dom *Miguel* op den 4 dezer maand. De Miguelisten willen het doen voorkomen als of zij geen aanval en slechts eene verkenning hebben gemaakt; doch naar allen schijn hebben zij wel degelijk het voornemen gehad om aan het constitutioneel leger de gemeenschap met St. Joan da Foz en de zee af te snijden langs den weg van Lordello; het verlies, dat zij geleden hebben, zou in de vroegere berigten niet vergroot zijn. De armee van dom *Pedro* had na den 4den eene versterking van zeven honderd man gekregen, en zou weldra, door de bezendingen troepen, die thans naar Oporto onder weg zijn, nog aanzienlijk vergroot worden. Ook moet hij voorraad van krijgstuig hebben gekregen.

— Den 25sten Maart is te Londen eene groote bijeenkomst van eigenaren van aandeelen in de Oost-Indische compagnie gehouden, die voornamelijk dienen moest, om hun den loop der onderhandelingen te doen kennen, welke sedert verscheidene maanden tusschen de bewindhebbers van genoemd handelsligchaam en het ministerie over de wijze van vernieuwing van het octrooi der maatschappij zijn gevoerd. Uit de in deze bijeenkomst gedane mededeelingen blijkt, dat het Ministerie de vernieuwing van genoemd octrooi niet anders wil toestaan, dan onder voorwaarde, dat de compagnie van haren alleenhandel op China afstand doe, en de vrijheid der Engelsche onderdanen, om zich in Oost-Indie te vestigen, en op dat land handel te drijven, aanmerkelijk uitbreide. Aan den anderen kant zou de compagnie haar staatkundig gezag over het vaste land van Indie, onder eenige beperkingen, blijven behouden; terwijl er tevens verschillende schikkingen van eenen geldelijken aard zouden worden gemaakt. De bewindhebbers hebben zich over deze gedane voorstellen zeer ontevreden getoond, en vooral doen gelden, dat de compagnie, door het verlies van haren zeer winstgevenden alleenhandel op China, het middel zoude verliezen, om hare jaarlijksche tekorten te dekken, die uit het zeer kostbare bestuur van het Indische vaste land voortspruiten, en na eene zeer wijdloopige briefwisseling hebben zij de aanneming der gemelde voorwaarden geweigerd. Het ministerie heeft, van zijnen kant, niet onduidelijk te kennen gegeven, dat het, in geval van zulk eene weigering, aan het Parlement het voorstel zoude doen, om de compagnie te ontbinden, de eigenaren van aandeelen daarin uit 's Rijks middelen schadeloos te stellen en geheel het staatkundig gezag van dit handels-ligchaam op de Britsche regering zelve over te dragen. In de zoo even vermelde bijeenkomst van aandeelhouders hebben de bewindhebbers, na den tegenwoordigen stand der zaak te hebben blootgelegd, het voornemen te kennen gegeven, om een bepaald besluit der deelhebbers ten dezen uit te lokken, hetwelk echter niet, dan na het drukken en overwegen van de zeer wijdloopige briefwisseling daaromtrent, genomen kan worden.

Men schijnt algemeen te verwachten, dat de groote hoop der deelgenooten in de Oost-Indische Compagnie zich met het gevoelen harer bewindhebbers vereenigen zal, en de *Courier* somt dan ook in het breede de moeijelijkheden op, waarin de Ministers, die reeds over het stuk der slavernij op de West-Indische eilanden met de belanghebbenden in die kolonien overhoop liggen, door den tegenstand van zulk een magtig handelsligchaam gewikkeld zullen worden. Hij eindigt zijn betoog dusverre met de reeds vroeger geopperde stelling, dat Engeland een Ministerie noodig heeft, hetwelk wel aan den eenen kant den wensch des volks naar afdoende hervormingen [illegible], maar toch aan den anderen kant aan al te driftige volks[illegible] tegenstand weet te bieden.

Na het bekend worden der bedoelingen van het Britsche ministerie omtrent de Oost-Indische compagnie, zijn de aandeelen in dat handelsligchaam van 211 tot 222 gestegen. De reden van deze rijzing wordt niet opgegeven; misschien is zij wel daarin te zoeken, dat men bij het ministerie het voornemen vermoedde, om het staatkundig gezag der compagnie onvoorwaardelijk af te schaffen.

Letterkundige en Wetenschappelijke Berigten.

FRANKRIJK. — De Akademie der Wetenschappen te *Parijs* heeft in plaats van den overleden LEGENDRE in de Afdeeling der Wiskunst tot haar Lid verkozen den heer GUILLAUME LIBRY, aan wien reeds herhaalde malen door de Akademie de groote prijs der Wiskunst is toegekend. — De Hoogleeraar in de Turksche taal bij het *Collège de France*, J. D. KIEFFER, oud-tolk van den koning in de Oostersche talen, is te *Parijs* overleden. — Er is te *Parijs* te zien eene door scheikundige middelen bereide Mumie van een menschelijk ligchaam, waarvan de ingewanden, niet zoo als in de Egyptische Mumien, uitgenomen, maar ingelaten zijn. — Laatstleden Zondag (den 24sten dezer) is te *Parijs* een *Historisch Concert* gegeven, waarin alleen muzijk-stukken uit de 17de eeuw zijn uitgevoerd. Het Concert is geopend met eene verhandeling *Over het algemeen karakter der Muzijk van de 17de eeuw*, door den heer FÉTIS aan wien men het denkbeeld schijnt verschuldigd te zijn, 't welk zeker voor de liefhebbers der toonkunst zeer belangrijk moet wezen. De stukken welke uitgevoerd zijn, zijn deze: *Motet* met solo's en koren door LALANDE, opper-intendant van de kapel van LODEWIJK XIV. Air uit de *Didone* van *Cavilli* (*Venetie* 1639). Kamer-concert voor de mandoline, de luit, viole d'amour, basse de viole met 7 snaren en klavier door STROBACH (1696). Duo van den Abt STEFFANI (1660). Air en dubbel koor uit de *Oratio* van *Jonas*, door CARISSIMI (1611). *Chanson Française* voor éene stem, door GUEDRON, componist van het Hof van LODEWIJK XIII (1614). Duitsch Lied voor drie stemmen, door SAMUEL SCHEIDT (1625). Kerk-lied door STRADELLA (1667). *Lulli*: Symphonie in de Tuilerien gespeeld (1671) door de troep van de *Petits-violons* van LODEWIJK XIV. Declinatie van het Latijnsche voornaamwoord *hic*, *haec*, *hoc*, door CARISSIMI (1609). Klein Hof-lied van LAMBERT (1670). *Madrigal* van SCARLETTI (1594). Air uit de opera *Mitrane* van den Abt FR. ROSSI (1683). *Miserere* van ALLEGRI (1631). Groot-Concert voor de viool en orchest van CORELLI (1697). Scene uit de Opera *Irène* van KEISER (1697).

ENGELAND. — De heer BURFORT heeft te *Londen* een panoramatisch Schilderstuk ten toon gesteld, voorstellende de belegering van het kasteel van *Antwerpen* door de Franschen. De schilder heeft op de plaats zelve aan het gebeurde gewerkt en wordt gezegd de plaatselijke gelegenheid zeer naauwkeurig te hebben uitgedrukt. — Een Schotsch beeldhouwer, met name THOMAS RITCHIER, heeft een standbeeld vervaardigd van WALTER SCOTT, 't welk zeer bewonderd wordt. De beroemde Schot is voorgesteld in het gewaad van een overheidspersoon met een rol papier in de hand. Het gelaat is van eene treffende gelijkenis, en van welke zijde men het beeld ook beschouwt, vertoont zich de groote schrijver in eene peinzende houding. — Sir CHARLES GRESECKE, een verdienstelijk mineralogist te *Dublin*, is den 5den dezer overleden. — JOHN BOWRING, die de Spaansche, Russische, Nederlandsche en Hongaarsche Letterkunde aan zijne landgenooten heeft bekend gemaakt door vertalingen uit de voornaamste dichters, voorafgegaan door een Overzigt der Letterkundige Geschiedenis van elk volk, heeft thans eene Anthologie van de Boheemsche Litteratuur in het licht gegeven. — Dezer dagen heeft te *Londen* eene verkooping van zeer merkwaardige Egyptische Oudheden plaats gehad. Deze zeldzame voorwerpen zijn tot zeer hooge prijzen verkocht. Het Britsch Museum heeft het standbeeld van den jongen Sesostris voor 160 guinjes doen koopen. Onder deze zonderlinge vereeniging van kunstvoortbrengselen was het zeldzaamste een met kleuren afgezet Handschrift op velin-papier uit de 13de eeuw, bestaande uit 86 teekeningen, allerkeurigst bewerkt, met een uitlegkundige tekst van den Bijbel in folio. Dit handschrift heeft de mededinging der koopers grootelijks opgewekt en is door de Heeren PAYNE en FOSS gekocht voor 255 guinjes. — Voor eenige dagen is de *John Dougan* van de kust van *Guinea* aangekomen, de volgende berigten medebrengende van de expeditie, die in het vorige jaar te *Liverpool* werd uitgerust, om onder de leiding van den bekenden reisgenoot van CLAPPERTON, RICHARD LANDER, den loop der *Niger* en de daarmede in verband staande rivieren, verder op te sporen. Na eene reis van 72 dagen heeft genoemde expeditie op den 7den October jongstleden kaap *Coast* bereikt, en is het den heer LANDER gelukt, onderscheidene inboorlingen, die hem op den vorigen togt vergezelden, waaronder twee die het Engelsch spraken en waarvan de een de zoon eens opperhoofs uit die landstreek was, bij zich aan boord te krijgen en tot deelneming aan deze nieuwe poging te bewegen. De ijzere stoomboot *Alburka* voldeed ten volle aan de verwachting, de manschap genoot eene goede gezondheid, en omtrent het midden derzelve maand zoude men de *Rio Nарez* opvaren, om langs dien weg den *Niger* te bereiken.

NEDERLANDEN. — De koninklijke Akademie van Beeldende Kunsten te Amsterdam heeft bekend gemaakt, dat er gedurende dit jaar een wedstrijd zal gehouden worden naar den Grooten Prijs, in het vak der Beeldhouwkunst, bestaande deze groote Prijs in het genot, gedurende vier jaren, van een Pensioen van twaalf honderd guldens, ten einde zich gedurende dien tijd, ter bevordering der studie, buitenslands op te houden. — De Akademie van Beeldende Kunsten te *Groningen* heeft twee eereprijzen uitgeloofd, een voor een Schilderstuk, voorstellende een Gastmaal van de oude Batavieren in de opene lucht; het andere voor eene teekening, ten onderwerp hebbende: een Zwitsersch bergachtig landschap. — Te *Utrecht* is den 14den dezer het tweehonderdjarig bestaan gevierd van het Stadsconcert, waarbij eene cantate is uitgevoerd, waarvan de woorden door den Heer J. DECKER ZIMMERMAN, de Muzijk door den Heer J. H. KUFFERATH vervaardigd waren.

BELGIE. — De Heer WARNKOENIG, hoogleeraar in de regtsgeleerdheid aan de hooge school te *Gend*, heeft onlangs in de stedelijke boekerij van *Brugge* een handschrift uit de veertiende eeuw gevonden, waarvan de [illegible] eerste bladen een volkomen afschrift der oude zeeregten van de [illegible] van *Damme* inhouden. Sints lang was het bekend, dat deze [illegible] tot dergelijke bepalingen in een groot gedeelte van Europa den grondslag hebben geleid.

EGYPTE. — Van de drukkerij van *Kairo* is in het licht verschenen een groot [illegible] van 494 bladzijden, bevattende eene verzameling van

stukken uit de kanselarij en geschrevene brieven van HAIRET EFFENDI, overleden staats-secretaris van den onder-koning MEHEMED-ALI. Het boek heeft ten titel: *De hoven der secretarissen en Cavabo der beschaafde lieden*. Het werk is verdeeld in acht *hoven*, in navolging van de acht Paradijzen van MAHOMED, en behelst tractaten, ministeriële aanschrijvingen, besluiten, orders, enz. Men vindt er een aantal brieven in aan de zonen van *Mehemed-Ali*, bijzonder aan IBRAHIM-PACHA. Op bladz. 216 lees men drie *schakka* of briefjes aan IBRAHIM, toenmaals gouverneur van *Djedda*, door zijnen vader geschreven. Ziet hier een van dezelve: » Het » was in den nacht van den 21 *Ramasan*, maand zoo rijk in zegeningen; ik doorliep de depêches, welke gezend waren om aan mijne geëerde [illegible] geschreven te worden. Al lezende begonnen mijne hersenen » de behoefte te gevoelen om een snuifje te nemen: ik had naast mij een » prachtige snuifdoos omzet met diamanten. Eensklaps sloop met de lust » om eens te snuiven het gevoel der vaderlijke genegenheid in mijne ziel, » en de trekken en de gestalte van mijn zoon vertegenwoordigden zich » voor mijn geest. Toen ontving ik den gelukkigen inval om die snuif» doos aan hem te zenden, als een geheel bijzonder aandenken, ontvan» gen uit de handen zijns vaders, en onverwijld gaf ik dezelve aan den » overbrenger der depêche, HUSSEIN-AGHA. Wij hopen, mijn waarde » zoon, dat deze snuifdoos, zoo dikwijls gij er u van bedienen zult, uwe » ziel in eenen staat van volmaakte helderheid vinden zal. Het is met dit » inzigt, dat deze brief geschreven is."

GESCHIEDKUNDIGE BESCHOUWING

VAN DEN

OORLOG OP HET GRONDGEBIED DER BATAAFSCHE REPUBLIEK IN 1799,

door den Luitenant-Generaal baron KRAYENHOFF, Groot-Kruis der Militaire Willems-Orde, titulair Gouverneur van Amsterdam.

Met vier daarbij behoorende Kaarten, afzonderlijk in eene Portefeuille; het een en ander opgedragen aan *Neêrlandsch Schutterij*, *studerende Jongelingschap en vrijwillige Krijgslieden*, tot redding van het Vaderland ten strijde uitgetrokken.

In één Deel Rompleet. Prijs *f* 7,50.

Uitgegeven bij de Wed. J. C. VIEWEG en ZOON te *Nijmegen* en te ontbieden bij BROESE & COMP. te *Breda*, en bij C. A. VIEWEG te *Nijmegen*.

De meer naauwkeurige beschrijving van enkele tijdvakken onzer geschiedenis, is een vak van letterkunde, waarvan de behoefte reeds lang in ons Vaderland gevoeld werd. — De vereeniging der bekwaamheden, die aan den Krijgs- en Staatsman en aan den oordeelkundigen Schrijver passen, heeft een onzer verdienstelijkste medeburgers reeds meermalen aanleiding gegeven, om in die behoefte gedeeltelijk te voorzien. Het is eene dergelijke vrucht van het gebruik, dat door hem van eene eervolle rust gemaakt wordt, welke wij hier aankondigen.

Het belangrijk tijdvak van den oorlog, die in het jaar 1799 op een gedeelte van onzen Vaderlandschen grond werd gevoerd, is over het geheel een naauwkeurig onderzoek dubbel waardig, maar hetzelve is vooral geschikt, om in een oogenblik, waarin ons Vaderland op nieuw door vreemde magt bedreigd, zich tot de verdediging van den geboortegrond bereid betoont, het bemoedigend denkbeeld te verschaffen, dat onze eigen krachten door gunstige plaatselijke ligging ondersteund, voor geenen dwang van overmagt behoeven te zwichten. Het is dit denkbeeld, dat den verdienstelijken Schrijver tot de opdragt van zijn werk, *aan de dappere verdedigers, die thans dan thuis geenen staan*, heeft doen besluiten, en waardoor hetzelve wederkeerig door deze, en door het algemeen onzer landgenooten, met niet mindere erkentelijkheid zal ontvangen worden.

In persoon, aan den genoemden strijd, in eene allezins gewigtige betrekking hebbende deel genomen, is de Schrijver in de gelegenheid geweest, aan het verhaal der gebeurtenissen, at de officiële Bescheiden toe te voegen, die tot het regt verstand derzelve noodzakelijk zijn, en inderdaad over veel, dat door de gebrekkige overlevering van tijdgenooten verduisterd was, een helder licht verspreiden.

Behalve vier uitmuntend bewerkte Kaarten van het tooneel des oorlogs, hebben de bovenvermelde uitgevers, door twee Fac-simile's der meest bekende personen, en over het geheel, door eene goede typographische uitvoering, zoo zij vertrouwen, zich de ondersteuning in het debiet, bij hunne landgenooten waardig gemaakt. Het werk afgedrukt en ter verzending gereed zijnde, worden alle beminnaren des Vaderlands en van deszelfs Geschiedenis uitgenoodigd, om door inschrijving, de uitgave van dit belangrijk werk te begunstigen. De Exemplaren zullen kosteloos aan de dadelijk op te geven adressen verzonden en tegen dadelijke betaling afgeleverd worden.

LIEFDE-GIFTEN voor den Vrijwilliger *Morre*, zijn linkerhand en regterarm bij de belegering van het Citadel verloren hebbende.

Sedert de vorige opgave is voor opgemelden wederom ontvangen:

Van eene Bredasche jonge Dame. . . . . *f* 10,00.

Onder de Zinspreuk:

Men behoeft niet rijk te wezen,
Om een beetje van erkentelijkheid te geven.

Bedrag der vorige opgaven. . . . . *f* 1,[illegible]

TOTAAL. . . . . *f* 1,[illegible]

Voor den ongelukkigen schipper *Dibbitt*, is bij de ondergeteekenden wederom ontvangen van een onbekende. *f* 3,00.

BREDA, den 30sten Maart 1833.

BROESE & COMP.

* * Die genegen mogten zijn tot het maken van een WOONGEBOUW, enz. te *Dordrecht*, waarvan het plan en de teekening van heden af ter visie liggen ten huize van SMITS, in den *Engel*, kunnen daarvan schriftelijk opgaaf doen aldaar, op den 13den April 1833, des middags ten twaalf ure. — Nadere informatie is te bekomen bij den Heer N. G I T Z, Stads-Architect te *Dordrecht*.

* * Een LEERLOOIJERSKNECHT en LEERTOUWERSTAFELWERKER, benoodigd; adres onder de Letters V. U., bij den Boekverkooper E. HENDRIKSE, te *Middelburg* in *Zeeland*. Brieven *franco*.

BEKENDMAKING.

De Burgemeester der Gemeente *Zevenbergen*, maakt bij deze aan de belanghebbenden bekend, dat de gewone jaarlijksche PAARDEN- en BEESTENMARKT in deze Gemeente zal worden gehouden, op Woensdag den 3. April 1833.

De Burgemeester voornoemd,
J. DAMEN.

* * Te *Sluis* in *Zeeland* is te Koop: Een PAVILJOEN SPRIETSCHIP met goede Inventaris, groot 80 ton, voormaals bevaren door wijlen Wm. HAK, Beurtschipper van *Sluis* op *Rotterdam* visa versa.

Nader onderrigt bij de Wed. van Wm. HAK, tot *Sluis* in *Zeeland*.

VERKOOP VAN VAST GOED.

Op Woensdag den 17den April 1833, des voormiddags, zal, te *Andel* Provincie *Noord-Braband*, te eene inzetting geveild en op den 1sten Mei finaal verkocht worden:

Eene extra goede UIJTERWAARD, gelegen aan de Rivier *de Maas*, tegen over het Dorp *Andel*, aan de Geldersche zijde, groot ongeveer 14 bunders.

Informatiën te bekomen bij J. VREEDE, Vrederegter te *Heusden*.

DE STOOMBOOT

TUSSCHEN DE STEDEN

ROTTERDAM en DORDRECHT,

zal, gedurende de maand April, in plaats van ten 2 ure namiddag, ten half één ure van *Dordrecht* afvaren, en ten vijf ure van *Rotterdam*. In de overige uren van afvaart is geene verandering.

* * Bij VAN GULICK & HERMANS, Boekhandelaars te *Breda*, is van de Pers gekomen:

ALLEREERSTE GRONDEN DER STATICA, door GASPARD MONGE, uit het Fransch vertaald door H. STROOTMAN, in gr. 8° met 5 uitslaande platen. . . . . *f* 2,25.

Bij bovengemelden is mede verkrijgbaar TASSCHEN ATLAS, *over alle de deelen der Aarde*, bestaande in 25 zeer net gekleurde kaartjes, zeer geschikt voor de Schooljeugd. . . . . *f* 1,80.

HET AARDRIJKSKUNDIG WOORDENBOEK, *van de Provincie Noord-Braband*, door A. J. VAN DER AA, waarin Alphabetisch, alle Steden en Dorpen, Gehuchten, Bevolking en Afstanden vermeld worden met een naauwkeurig uitgevoerd kaartje, wordt met goed succès gedebiteerd. . . . . *f* 3,30.

* * Bij de Uitgevers dezer is voorhanden:

I. Relation du siége de la Citadelle d'Anvers, par l'armée française, en Décembre 1832, (contenant: I. INTRODUCTION. 1°. Précis de fortification. 2°. Attaque des places. 3°. Défense des places. II. RELATION DU SIÉGE. 1°. Description de la Citadelle et de la position militaire d'Anvers. 2°. Considérations sur la force de la Citadelle. 3°. Occupation et armement de la Citadelle par les Hollandais; préparatifs de défense. 4°. Préparatifs et 1e période du Siége. 5°. 2e Période du Siége. 6°. Résumé des Opérations. 7°. Pièces justificatives. Et suivie d'un plan des attaques, d'une Carte de l'Escaut et de pièces justificatives. Par J. W. T. ancien Officier du Genie. . . . . *f* 2,40.

II. *A. W. de Bruijn*, Militaire Zakboekje, ten dienste van het Nederlandsche Leger, doch meer bijzonder van het wapen der Artillerie. . . . . *f* 3,00.

Beursprijs der Effecten, te Amsterdam.

VRIJDAG, 29 Maart 1833.

			geld
NEDERLANDEN,	Werkelijke schuld, 2½ pCt.	*f* 45[illegible] à 46[illegible]	45[illegible]
	Uitgestelde schuld.	– 1[illegible] à 1[illegible]	1[illegible]
	Kansbiljetten.	– 19[illegible] à 20[illegible]	20[illegible]
	Amortisatie Syndicaat, 4½ pCt.	– 77[illegible] à 78[illegible]	78[illegible]
	Idem idem., 3½ pCt.	– 64 à 65[illegible]	65[illegible]
	Oorlogs-lenten 1830 à 5 pCt.	– 97[illegible] à 97[illegible]	97[illegible]
	Vrijw. geldl. 1831 à 6 pCt.	– 101[illegible] à 102[illegible]	102
	Nieuwe idem. 1832 à 5 pCt.	– 84[illegible] à 85[illegible]	85[illegible]
	Schatkistbriljetten, 6 pCt.	– 100[illegible] à 101	100[illegible]
	Handel-Maatschappij, 4½ pCt.	– 87[illegible] à 88[illegible]	[illegible]
FRANKRIJK,	Inschri. op 't Grootboek 5 pCt.	– 77[illegible] à 78.	
RUSLAND,	Bij *Hope en Comp.*, 5 pCt.	– 97[illegible] à 98[illegible]	98[illegible]
	Bij dezelfde 18[illegible], 5 pCt.	– 98[illegible] à 99[illegible]	99
SPANJE,	Certific. Amst., 5 pCt.	– 64[illegible] à 65[illegible]	66[illegible]
	Dezelfde 3 pCt.	– 45[illegible] à 45[illegible]	45
	Uitgestelde schuld	– 12[illegible] à 12[illegible]	12[illegible]

Te BREDA, bij BROESE en COMP, Boekdrukkers en Boekverkoopers.